

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

Fryderyk Florian Skarbek 1792-1866

Opracowanie
Grzegorz Barecki
Dział Informacyjno-Bibliograficzny

Grafika:
Fred. Hr. Skarbek,
autor Adolf Piwowski,
Zakład Litograficzny Walentego
Bułakowskiego,
Warszawa 1837

Foto: Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA
<https://polona.pl/item/fred-hr-skarbek,MzM3OTE4/>
Oryginał: Biblioteka Narodowa w Warszawie

Fryderyk Skarbek urodził się 15 lutego 1792 roku w Toruniu i tu spędził pierwszych sześć lat swojego życia.

Wychował się w domu swojego dziadka, kupca i bankiera, Jakuba Fengera.

„Pałac Fengerów” zachował się do dziś – to okazały budynek na rogu ulicy Mostowej 14 i Ciasnej.

Dziś na „Pałacu Fengerów” znajdują się dwie tablice pamiątkowe.

1. Upamiętnia Fryderyka Skarbka
2. Upamiętnia pobyt Fryderyka Chopina w 1825 r.

PAMIĘTNIKI

FRYDERYKA HRABIEGO SKARBKA.

POZNAŃ.
NAKLADEM J. K. ŻUPAŃSKIEGO.
1878.

Fryderyk Skarbek wspomina w swoich pamiętnikach dzieciństwo spędzone w Toruniu.

Pamiętniki
Fryderyka hrabiego Skarbka
Poznań 1878
Nakładem J.K. Żupańskiego

Książnica Kopernikańska w Toruniu
Sygnatura MAG 7039

Foto: Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa
<https://www.wbc.poznan.pl/dlibra/show-content/publication/edition/46783>
Oryginał: Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu

„...lubo tylko sześć lat chowałem się w domu dziadka mego, pamiętam przecież ten dom obfitujący we wszystko, a nie odznaczający się ani wystawnością ani zbytkiem ; pamiętam Toruń, to miasto w którym się urodziłem i ludzi, wśród których byłem wychowany.

Byłem bardzo pieśczone, ale nie psuty pieśczołami, bo miałem ochmistrzynią, która mnie chroniła od zbytniej pobjaźliwości dziadka, chociaż ten ciągle mnie otaczał tem, co szczęście dziecka stanowi.

Woził mnie z sobą na spacer i do znajomych swoich w okolicy; z tych odwiedzin zostało w pamięci mojej wrażenie spokojnego a swobodnego pożycia wielu rodzin niemieckich, a między nimi pastora luterskiego, który w okolicy Torunia wśród licznej familii patryarchalne prowadził życie.

Pamiętam ruch handlowy tego miasta, owe śpiewy mierników, które ze spichrzów rozlegały się po ulicach przy mierzeniu zboża, wyrażające liczbę szefli odmierzanych, i tych tragarzy biegających z wązkim workiem około szyi na ramionach, niesionych do statków nad brzegiem Wisły ładowanych.

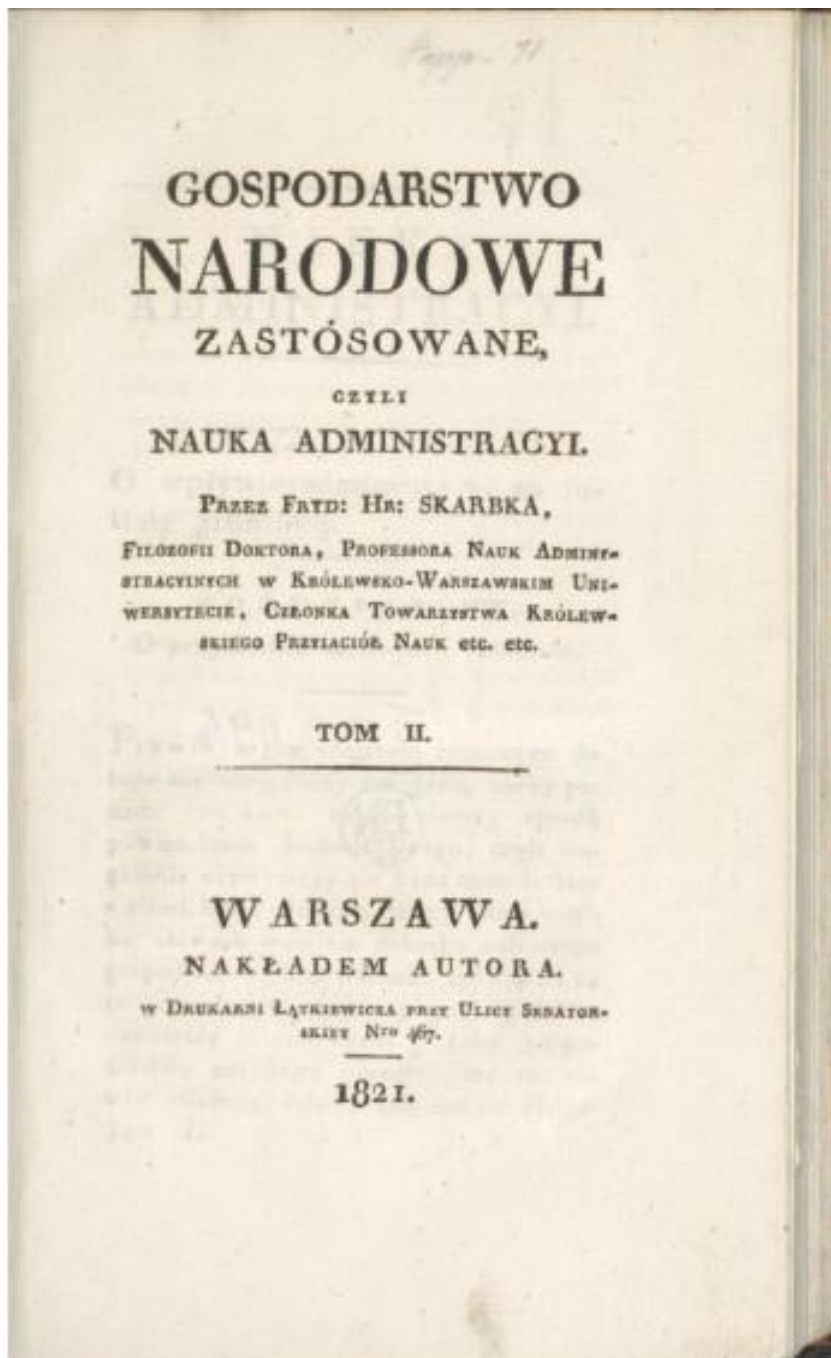
Pamiętam zamożne a nieokazane mieszkania kupców toruńskich, w których się krewni i przyjaciele na poobiednią kawę zbierali i obraz poufnego i swobodnego pożycia przedstawiali.

W tych pierwszych latach moich, zaszczepiła się we mnie bez wiedzy mojej, skłonność do pracowitej rządności, zamiłowanie skromnego i cichego życia, oraz odraza do zbytków.”

Młodość spędził Fryderyk Skarbek w Żelazowej Woli, gdzie jego guwernerem był Mikołaj Chopin (ojciec kompozytora).

W Żelazowej Woli w posiadłości Skarbków w 1810 roku urodził się Fryderyk Chopin.

Fryderyk Skarbek uczęszczając do Liceum Warszawskiego spotkał innego sławnego torunianina – Samuela Bogumiła Lindego, który pełnił funkcję rektora szkoły.

Swoje życie poświęcił Skarbek nauce ekonomii – stąd tytułuje się go „ojcem polskiej ekonomii”.

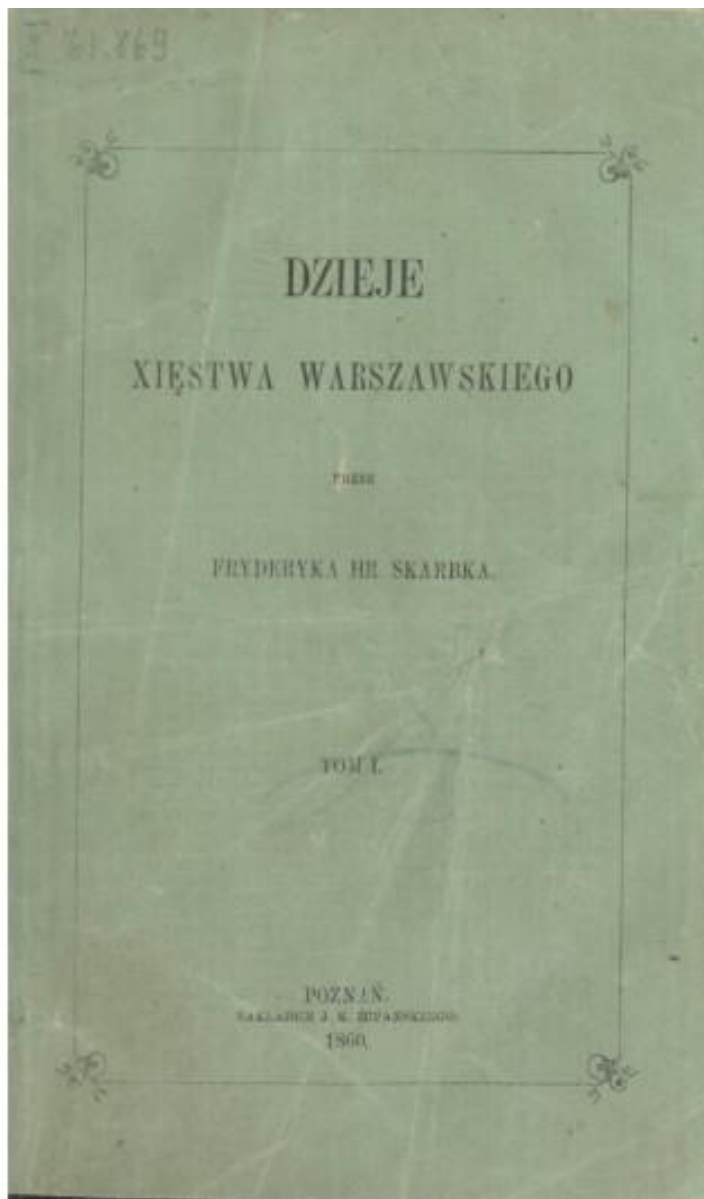
W 1818 roku objął na Uniwersytecie Warszawskim katedrę ekonomii politycznej.

Jego podstawowe dzieło „Gospodarstwo narodowe” znajduje się w zbiorach Książnicy.

Gospodarstwo narodowe zastosowane czyli nauka administracyi
przez Fryd. Hr. Skarbka filozofii doktora, profesora nauk administracyjnych w Królewsko-Warszawskim Uniwersytecie, członka Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk
Warszawa 1821

Książnica Kopernikańska w Toruniu
Sygnatura 31930, TN 23948

Foto: Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA
<https://polona.pl/item/fred-hr-skarbek,MzM3OTE4>
Oryginał: Biblioteka Narodowa w Warszawie

Pod koniec życia Fryderyk Skarbek poświęcił się badaniom historycznym.

Jego najwybitniejszą pracą na tym polu były „Dzieje Księstwa Warszawskiego”.

Dzieje Xsięstwa Warszawskiego
przez Fryderyka hr. Skarbka
Poznań 1860

Książnica Kopernikańska w Toruniu
Sygnatura 33779

Foto: Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA
<https://polona.pl/item/dzieje-xiestwa-warszawskiego-t-1,OTI4OTQ3MTc>
Oryginał: Biblioteka Narodowa w Warszawie

Oprócz prac ekonomiczno-społecznych i historycznych Fryderyk Skarbek tworzył również wiersze, powieści i utwory dramatyczne.

Parał się też malarstwem pejzażowym.

Zmarł na węglik 25 listopada 1866 roku w Warszawie.

Polecana literatura

Jerzy Wojtowicz
Fryderyk Florian Skarbek
Uczony-pisarz-patriota
Toruń 1980
Sygnatura SIRr IIIB/Skarbek Fryderyk

Antonina Bartoszewicz
Toruń w życiu i twórczości Fryderyka Skarbka
Rocznik Toruński
T.1 – 1966
s. 195-218
Sygnatura SIRr II/18t.1

hasło: Skarbek Fryderyk Florian (1792-1866)
[w:] Bibliografia Literatury Polskiej „Nowy Korbut”
T. 6 – cz. 1
s. 180-193
Warszawa 1970
Sygnatura SIRi Vb/4-t.6-cz.1

Kazimierz Bartoszyński
Stefan Kieniewicz
hasło: Skarbek Fryderyk Florian (1792-1866)
[w:] Polski Słownik Biograficzny
T. 38/1 – z. 156
s. 8-13
Sygnatura SIRi XVIa/1-t.38/1